

NRRs karantenerglement

Innhold

1	BEHANDLING AV SYKDOM HOS KATT	1
1.1	KATTEPEST OG KATTEINFLUENZA	2
1.2	KATTELEUKEMI (FeLV)	2
1.3	FIP ('SMITTSOM' BUKHINNEBETENNELSE)	3
1.4	RINGORM.....	5
1.5	FIV - FAIDS.....	6
1.6	KLAMYDIA	6
2	FRISKMELDING ELLER VURDERING AV BESTANDENS GENERELLE HELSETILSTAND VED AVSLUTTET BEHANDLING	7

1 Behandling av sykdom hos katt

Ved mistanke om, eller dersom det er konstatert smittsom sykdom i en bestand, skal hele bestanden holdes i karantene inntil veterinær bekrefter at bestanden som helhet er frisk. Med karantene i dette reglementet menes at bestanden holdes isolert fra andre katter og at det ikke tillates kjøp, salg, oppdrett eller utstilling av katt fra denne bestanden. (GF 2007)¹

Karantenebestemmelsene omfatter alle former for smittsomme tilstander/sykdommer inkl. ulike parasitter. For enkelte sykdommer anbefales spesielle tiltak som beskrevet videre: (GF 2010)

- Kattepest / katteinfluensa
- Katteleukemi (FeLV)
- Smittsom bukhinnebetennelse (FIP)
- Ringorm
- Immunitetssvikt hos katt (FIV / FAIDS)
- Klamydia (GF 2007)

---

¹ Det ble på forespørsel presisert at det er veterinær som avgjør alle smittespørsmål.

1.1 **Kattepest og katteinfluensa**

Kattepest er forårsaket av et parvovirus. Inkubasjonstiden er 2 - 10 dager. Sykdommen kjennetegnes ved feber, oppkast og/eller diaré. Blant uvaksinerte katter dør 25 – 75 %, oftest innenfor de første 3 - 5 døgn etter at symptomene har vist seg.

Man oppnår god beskyttelse mot sykdommen ved vaksinerings. Katter som stilles ut må være vaksinert mot kattepest. (GF 2005)

Katteinfluensa forårsakes av flere typer virus (eksempelvis calici- og herpesvirus), men sykdommen er meget smittsom uansett hvilket av disse som er årsak. Symptomene kan variere fra betennelse i et enkelt øye uten andre sykdomstegn, til alvorlig sykdom med skade på slimhinner i munnen, øyets hornhinne og lungebetennelse. Etter gjennomgått sykdom kan katter bli kroniske smittebærere, slik at de i hjemmeomgivelser ikke viser symptomer, men sykdommen kan bryte ut på nytt når de utsettes for stress (f.eks. i forbindelse med utstillinger, flytting).

Katten beskyttes best gjennom vaksinasjoner. (GF 2005) Etter nye bestemmelser i FIFe som gjelder fra og med 1.1.97 skal alle katter som stilles ut, være vaksinert mot de ulike virustyper som forårsaker katteinfluensa. I Norge gis denne vaksinen som en kombinert vaksine for kattepest² og katteinfluensa.

Tiltak: Når det er konstatert at katter i en bestand er syke, er det katteeier som selv har ansvar for å informere sin klubb.

Ved forekomst av kattepest og/eller katteinfluensa i en kattebestand krever NRR at alt kjøp og salg, avl og utstilling av katter fra denne bestanden stanses inntil veterinær attesterer at bestanden er ferdigbehandlet.

1.2 **Katteleukemi (FeLV)**

Katteleukemi er en virussykdom som er forårsaket av et retrovirus. Sykdommen opptrer oftest der mange katter lever tett sammen. Sykdommen forekommer sjelden, er lite smittsom, men er til gjengjeld som oftest katastrofal for de katter som blir smittet. Sykdommen utvikler seg med ulik hastighet. Man regner med at 80 % av angrepne katter vil dø i løpet av 3 år.

To ulike typer tester kan vise at en katt er smittet:

ELISA-testen måler forekomst av antistoffer i blodet mot katteleukemi-viruset. Den viser at katten har vært utsatt for smitte av viruset.

IFA-testen påviser tilstedeværelse av katteleukemi-virus i blodet, en positiv test her viser med andre ord at katten har viruset i kroppen.

Betydning av testresultater:

ELISA-test negativ: Testen er meget følsom, og et negativt testresultat betyr vanligvis at katten er fri for virus. Denne testen reagerer tidligere i sykdomsforløpet enn IFA-

---

² Også omtalt som *kattesyke* av veterinærer.

testen.

ELISA-test positiv: Betyr at kattene i 98 % av tilfellene har vært utsatt for viruset, men resultatet betyr ikke at kattene er eller kommer til å bli smittefarlige. En positiv ELISA-test bør alltid følges opp av en IFA-test for å bestemme kattens smittestatus. De siste 2 % av tilfellene skyldes at ELISA-testen "overreagerer", eller det kan skyldes feil ved selve testen. Hvis en ny ELISA-test blir tatt omgående og viser negativt resultat, er katten sannsynligvis negativ.

IFA-test negativ: Betyr at katten på testtidspunktet ikke er smittefarlig.

IFA-test positiv: Betyr at katten er smittefarlig og bør isoleres i resten av sitt liv. Virus finnes i kattens blod.

ELISA-test positiv og IFA-test negativ: Katten har hatt kontakt med viruset, men er ikke smittefarlig for øyeblikket. Den kan være i inkubasjonsstadiet. Noen katter er ELISA-positive hele sitt liv uten å bli IFA-positive. IFA-testen bør gjentas 3 måneder senere. Er den fortsatt negativ, kan katten friskmeldes.

ELISA-test positiv og IFA-test positiv: Katten bør holdes isolert fra andre dyr i resten av sitt liv; NRR tillater ikke at denne katten eller andre katter i huset deltar på utstillinger eller i avl. Karantenen for bestanden opprettholdes så lenge katten er i live og i bestanden. Alt kjøp og salg av katt skal stoppes så lenge bestanden er i karantene.

Som et forebyggende tiltak i forhold til avl på katt anbefaler NRR at hunnkatter som mottas til paring skal være testet og funnet negative, og at negative avlshanner skal testes rutinemessig 2 ganger med 3 måneders mellomrom, deretter én gang pr år.

Tiltak: Når det er konstatert at katter i en bestand er syke eller er mistenkt for å være smittet, er det katteeier som har ansvar for å informere sin egen klubb. Som hovedregel gjelder at når det er konstatert katteleukemi på katter i en bestand, eller når veterinær har gitt uttrykk for mistanke om katteleukemi i en bestand, krever NRR at bestanden isoleres i minst 3 måneder. Isolasjonen kan først oppheves når klubben har mottatt dokumentasjon på negative testresultater av alle katter i bestanden i to påfølgende tester, tatt av alle kattene i bestanden med minst tre måneders mellomrom. Både negative ELISA- og IFA-testresultat er gyldige. I mellomtiden tillates ikke kjøp, salg, oppdrett eller utstilling av katt fra denne bestanden.

Det er utviklet vaksine mot katteleukemi, men denne er for tiden ikke tilgjengelig i Norge. Vaksinen sies å være effektiv for 80 – 85 % av de vaksinerte katter. Det forutsettes at katter som vaksineres, har testet negativt på ELISA-testen.

1.3 FIP ('smittsom' bukhinnebetennelse)

FIP er forårsaket av et corona-virus. Coronaviruset FCoV opptrer i to varianter. En ufarlig form som gir svake enteritt/influenza symptomer og en mutert form som gir FIP. Coronaviruset (FCoV) smitter hovedsakelig gjennom avføring, men kan også smitte gjennom spytt, urin og blod. Mange katter er smittet med coronavirus. Erfaringer viser at

smittepresset er størst i store kattebesetninger og risiko for utvikling av FIP er størst der smittepresset er høyt.

Blodprøver kan vise om en katt er smittet av coronavirus. Det er fortsatt ingen sikre metoder for å påvise hvilke katter som vil utvikle FIP. Bestemmelse av titer for FCoV kan benyttes til kartlegging av hvilke katter som er smittet. Katter som infiseres med coronavirus skiller ut virus i fæces i noen uker. Noen kan være kroniske smittebærere uten

å vise symptomer. Katter kan resmittes senere i livet. Det muterte viruset som gir FIP smitter sjelden mellom katter og dør i de fleste tilfeller ut med dyret.

Inkubasjonstiden ved smitte av coronavirus er ukjent, men forsøk har vist at det sannsynligvis går fra et par dager til 2 - 3 uker fra katten er smittet til den viser symptomer. De fleste katter blir friske igjen, men noen få katter utvikler sykdommen FIP,

36

enten i tørr, våt eller blandet form, ofte flere måneder etter at de har vært utsatt for smitte.

Symptomene er ulike - noen katter viser influensalignende symptomer, men i sluttstadiet av sykdommen kan tilfellene deles inn i tre hovedfaser:

- Den tørre formen av FIP viser seg ved at det dannes små knuter i vilkårlige organer, f.eks. i øyne, lever, nyre, i hjerne og/eller i ryggmarg. Symptomene avhenger av hvilket organ som er angrepet. Den tørre formen av FIP kan være vanskelig å diagnostisere unntatt ved obduksjon.

- Den våte formen av FIP viser seg gjennom strågule væskeansamlinger i kattens bryst eller bukhule. Denne formen er lettere å diagnostisere gjennom bruk av røntgen, eller ved

å ta væskeprøve fra kattens bukhule.

- En kombinert våt/tørr form.

Til diagnostikk av FIP brukes en kombinasjon av vevsprøver og titerverdier. Det er generelt vanskelig å diagnostisere FIP. Følgende betingelser må være oppfylt:

- a. Positive symptomer på sykdommen FIP ved obduksjon etter dødsfall.
- b. Katten er kronisk syk og viser en stigning av titerverdiene på 400% eller mer i løpet av 4 - 6 uker.
- c. Veterinæren mener at katten viser sikre symptomer på FIP.

Dette betyr at ingen katt skal avlives bare på bakgrunn av en påvist høy titerverdi, da det ikke er kjent om denne titerverdien har direkte sammenheng med utvikling av sykdommen FIP (katter kan ha meget høye titer verdier uten å bli syke og uten at FIP blir utviklet). Katter som er i sluttstadiet av sykdommen FIP i tørr, våt eller blandet form, bør av dyrevernmessige årsaker avlives. FIP er en dødelig sykdom. Det er svært sjelden katter blir friske. (Ny FIP-tekst GF 2010)

Tiltak: Når det er konstatert at katter i en bestand er syke eller er mistenkt for å være smittet, er det katteeier som har ansvar for å informere sin klubb.

1. *Dersom sykdommen FIP er konstatert, eller det er mistanke om FIP begrunnet ut fra kliniske symptomer som under punkt a), b) eller c), krever NRR at bestanden settes i karantene inntil de/det syke dyret /dyrene er avlivet eller kattene er erklært klinisk frisk av veterinær.*
2. *Dersom det er mistanke om FIP begrunnet ut fra kliniske symptomer som under punkt a), b) eller c), skal spesielle hygienekrav igangsettes for å minske smittepress.*
3. *Følgende tiltak igangsettes:*
  - Isolere syke dyr.
  - Dele besetningen i grupper bestående av mindre enn 5 katter i hver gruppe.
  - Isolere katter med kattunger.
  - Benytte en kattedo pr to katter.
  - Skifte kattesand hver dag.
  - God hygiene av drikkekar og matskåler.

Ved melding til klubb om opphør av karantene skal det vedlegges skriftlig vurdering fra veterinær av helsetilstanden i bestanden.

1.4 Ringorm

Ringorm er en soppinfeksjon i huden som fører til flekker med håravfall og skjelldannelser. I forbindelse med utstillinger og paringer bør alle former for suspekter eksemmer testes ved dyrking og finnes negative av veterinær. En katt skal avvises fra utstilling når veterinæren i innsjekkingen finner at katten har mistenkelig håravfall, har skjelldannelser i huden eller har uklare resultater ved undersøkelse med Woods lampe. *Melding om avvising fra utstilling skal sendes NRR.*

Tiltak: Når det er konstatert at katter i en bestand er syke eller er mistenkt for å være smittet, er det katteeier som har ansvar for å informere sin klubb. Dersom en katt blir avvist fra utstilling på grunn av mistanke om ringorm, eller det ved test er dokumentert at bestanden har katter som er smittet av ringorm, krever NRR at bestanden settes i karantene inntil det ved veterinærattest blir dokumentert at bestanden er fri for slik smitte. Melding om slik avvising fra utstilling skal sendes NRR.

Minimum 6 uker etter sykdommens utbrudd skal det foretas en ny klinisk undersøkelse av alle katter i bestanden. Finner behandlende veterinær at disse er uten kliniske symptomer på ringorm, kan klubben oppheve karantenen. Ved selv den aller minste mistanke skal det stilles krav om fornyet dyrking.

NRR krever at friskmelding fra veterinær blir sendt til klubben før karantenen kan oppheves. Denne friskmeldingen skal omfatte alle katter i bestanden.

I mellomtiden tillates ikke kjøp, salg, oppdrett eller utstilling av katt fra denne bestanden.

1.5 FIV - FAIDS

FIV er forårsaket av et lentivirus fra retrovirusfamilien. FIV svekker kattens immunforsvar slik at katten dør av vanlige infeksjoner. Smitten overføres oftest gjennom bitt. Enhver kronisk syk katt bør mistenkes for å være FIV-smittet, spesielt hvis katten har hatt nær kontakt med andre, frittløpende katter. FAIDS er når katten utvikler sykdom på grunn av FIV-smitte.

Diagnosen stilles i praksis ved en antistoff-ELISA-test. Et positivt utslag regnes for å være sikkert tegn på at katten er smittet av viruset. Et negativt resultat er derimot ikke sikkert negativt, idet en har konstatert smitte hos 10-20 % av negativtestede katter.

Tiltak: Når det er konstatert at katter i en bestand er syke eller er mistenkt for å være smittet, er det katteeier som har ansvar for å informere sin klubb.

Ved mistanke om FIV skal katten testes hos veterinær. NRR krever at katter som er registrert positive etter slik test, skal isoleres på en slik måte at de ikke kan smitte andre katter. Det skal følges samme testprogram som ved leukemi (FeLV): alle kattene i bestanden skal teste negativt i to tester tatt med minst tre måneders mellomrom før karantenen oppheves.

I mellomtiden tillates ikke kjøp, salg, oppdrett eller utstilling av katt fra denne bestanden.

1.6 Klamydia

Klamydia er forårsaket av Chlamydomphila felis som er en intracellulær bakterie. Inkubasjonstiden er 3-10dager. Sykdommen kjennetegnes ved at den starter i det ene øyet og sprer seg til det andre i løpet av en ukes tid. I begynnelsen er det mest klar utflod fra øyet. Senere hovner hinnene i øyet opp og blir smertefulle. Sykdommen smitter ved dråpesmitte.

Klamydia kan avsløres med en ELISA test av øyevæsken hos angrepet katt.

Behandlingen med antibiotika er langvarig og må ofte avsluttes med vaksinasjon av hele katteriet.

Katten beskyttes best gjennom årlige vaksinasjoner. Verken NRR eller FIFe stiller krav om vaksiner mot Klamydia. Vaksinen er den svakeste av de fire komponenter i vaksinen. Den beskytter bare rundt 80 %, og er bare virksom i ett år.

Tiltak: Når det er konstatert at katter i en bestand er syke, er det katteeier som selv har ansvar for å informere sin klubb.

Ved forekomst av Klamydia i en kattebestand krever NRR at alt kjøp og salg, avl og utstilling av katter fra denne bestanden stanses inntil veterinærattester bekrefter at bestanden er ferdigbehandlet og smittefri, minst en måned fra behandling er startet. (GF 2007)

2 Friskmelding eller vurdering av bestandens generelle helsetilstand ved avsluttet behandling

Forekomst av smittsom sykdom ut fra ovenstående liste i et kattehold skal straks meldes til egen klubb. Friskmelding etter attestasjon fra veterinær om den generelle helsetilstanden i bestanden skal innsendes etter ovenstående regler til egen klubb.

Når en veterinær har diagnostisert en av de ovennevnte sykdommene på én eller flere katter i en bestand, krever NRR at alle katter i bestanden settes i karantene. Det er katteeier som har ansvar for å informere styret i sin klubb.

Klubbens styre skal i størst mulig grad ta hensyn til personvernet under videre saksbehandling. Det betyr konkret at klubben normalt har generell taushetsplikt overfor andre av klubbens medlemmer, unntatt overfor de som er direkte part i saken.

Karantene betyr at NRR ikke tillater at katter i bestanden stilles ut, går i avl eller selges før behandlende veterinær enten har friskmeldt kattene ut fra gjeldende regler eller har uttalt seg positivt om bestandens helsetilstand. Denne meldingen skal følge retningslinjene i NRRs karantenerregler. NRR krever at friskmeldingen skal omfatte alle katter i bestanden. Meldingen skal sendes egen klubb.

NRR eller NRR-tilsluttede klubber har ikke et aktivt ansvar for å føre bevis for at katter i en bestand har eller kan mistenkes for å ha smittsomme sykdommer ut fra ovenstående liste. Når lokal klubb får mistanke om - eller får direkte kjennskap til - at en bestand har katter som lider av smittsomme sykdommer ut fra ovenstående liste, pålegger NRR - med basis i NRRs formålsparagraf - eier av bestanden et aktivt ansvar for å dokumentere at kattene i bestanden er friske, ved å skaffe en vurdering av helsetilstanden fra en veterinær.

Dersom henvendelser til klubben setter en bestand under mistanke for å ha smittsomme sykdommer ut fra ovenstående liste, tillater ikke NRR eier av bestanden å stille ut, avle eller kjøpe eller å selge katter før lokal veterinær har vurdert helsetilstanden i bestanden. Melding om dette skal forelegges egen klubb.

Gjentatte uriktige meldinger som setter en bestand under mistanke om smittsomme sykdommer og som gjentatte ganger viser seg å ikke medføre riktighet, kan føre til at saken blir brakt inn for disiplinær behandling i NRR.

NRR anbefaler at katter som ofte er på utstilling eller som brukes i avl, regelmessig blir testet for FeLV og FIV.

Brudd på NRRs karantenerregler setter ikke bare egne katter, men også andres katters liv og helse i fare. Tiltak mot medlemmer av NRR-tilsluttede klubber som bryter NRRs karantenerregler, vil - med bakgrunn i NRRs formålsparagraf - bli iverksatt av NRRs styre, med utgangspunkt i NRRs disiplinærreglement.